THE JOURNAL OF TURKISH EDUCATIONAL SCIENCES
TÜRK EĞİTİM BİLİMLERİ DERGİSİ

Flütistlerin ve Flüt Eğitimcilerinin Genişletilmiş Flüt Tekniklerine İlişkin Pedagojik Görüşleri*

Pedagogical Opinions of Flutists and Flute Educators on Extended Flute Techniques

Hasan Alemlioğlu, Ömer Bilgehan Sonsel

Yazar Bilgileri

Hasan Alemlioğlu
Doktora Öğrencisi,
Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü,
halemlioglu@gmail.com

Ömer Bilgehan Sonsel
Doç. Dr., Gazi Üniversitesi,
Güzel Sanatlar Eğitimi,
bilgehansonsel@gazi.edu.tr

ÖZ

Bu makale flütistlerin ve flüt eğitimcilerinin genişletilmiş flüt tekniklerine ilişkin pedagojik görüşlerini betimlemek amacıyla yapılmıştır ve nitel araştırma yöntemleriyle gerçekleştirilmiştir. Araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından hazırlanan görüşme formu kullanılmıştır ve çeşitli kurumlarda görev alan, araştırmaya gönüllü olarak katılan 16 flüt eğitimcisi ve flütiste uygulanmıştır. Araştırma kapsamında ilgili tekniklerin sınıflandırılması, tekniklerin zorluk sıralaması, tekniklerin öğretiminde kullanılan öğretim yöntemleri ve tekniklerin klasik flüt çalımına etkisine ilişkin dört soru katılımcılara yöneltilmiş ve verdikleri cevaplar içerik analizi yöntemi kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırma sonuçlarına göre katılımcıların %43,75'i teknikler için bir sınıflandırmaya ihiyaç duymadıklarını ifade etmişlerdir, %56,25'inin yaptığı sınıflandırmada ortak bir sonuca varılamamıştır. Anlatım yöntemi ve gösterip yaptırma yöntemleri, tekniklerin öğretiminde katılımcıların tamamı tarafından kullanıldığı tespit edilmiştir. Katılımcıların %43,75'i tekniler arasında zorluk sıralaması olmadığını düşünürken %31,25'i ise zorluk sıralaması yaparken katılımcıların %25'i sadece belli teknikler arasında sıralama olduğunu düşünmektedirler. Katılımcıların %81,25'i teknikleri çalışmanın klasik flüt icrasına olumlu etkisi olacağı görüşünü bildirirken katılımcıların kalan %18,75'i ise olumlu etkilerinin yanında olumsuz etkilerinin olabileceği görüşünü bildirmişlerdir.

Makale Bilgileri

Anahtar Kelimeler
Flüt
Flüt eğitimi
Genişletilmiş flüt teknikleri
20. yüzyıl müziği

Keywords
Flute
Flute education
Extended flute techniques
20th century musics

Makale Geçmişi
Geliş: 11.12.2024
Kabul: 21.05.2025

ABSTRACT

This article was conducted to describe the pedagogical views of flutists and flute educators on extended flute techniques and was conducted using qualitative research methods. The research used an interview form prepared by the researcher as a data collection tool and was applied to 16 flute educators and flutists who volunteered to participate in the study and worked at various institutions. Within the scope of the research, 4 questions were asked to the participants regarding the classification of the relevant techniques, the difficulty ranking of the techniques, the teaching methods used in teaching the techniques and the effects of the techniques on classical flute playing. The data were analyzed using the content analysis method. According to the research results, 43.75% of the participants stated that they did not need a classification for the techniques, and no common conclusion could be reached in the classification made by 56.25%. While all participants stated that they used the explanation method and show and do techniques in teaching techniques, 43.75% thought that there was no difficulty order among the techniques, 31.25% of the participants suggested a difficulty order, and 25% preferred to make a difficulty order only among certain techniques. 81.25% of the participants stated that studying the techniques would have a positive effect on classical flute performance, while the remaining 18.75% of the participants stated that it could have both positive and negative effects.

* Bu çalışma, ikinci yazarın danışmanlığında birinci yazar tarafından yürütülmüş olan yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

Makale Türü Araştırma

Önerilen Atıf Alemlioğlu, H. & Sonsel, Ö. B. (2025). Flütistlerin ve flüt eğitimcilerinin genişletilmiş flüt tekniklerine ilişkin pedagojik görüşleri. *TEBD*, *23*(2), 1456-1478. https://doi.org/10.37217/tebd.1599869

Giriş

Flüt kendi içerisinde farklı türlere ayrılan ve köklü bir tarihe sahip olan bir çalgıdır. Günümüzdeki halini alana kadar tarih boyunca birçok değişim geçirmiş ve geçirdiği değişimler ile hem tınısal hem de teknik kapasitesini genişleterek dinleyicilerin ve bestecilerin dikkatini çekerek geniş bir repertuvar edinmiştir.

Sarıboğa (2011), İlkçağ insanının kırık kemiklere, hayvan boynuzlarına, bambulara tesadüf eseri üfleyerek sesler çıkartabilmesini ve bu materyalleri çeşitli amaçlarla kullanmasıyla flüt benzeri çalgıların oluşmasına sebep olduğunu ve bir veya iki notaya sahip bu düdük benzeri ilkel çalgıların flütün atası sayılabileceğini söylemektedir. Akıncı (1994) ise flütün en eski çalgılardan biri olduğunu ve günümüzden yaklaşık yirmi bin yıl öncesinde insanların boş bir kemik, boynuz, bambu ya da deniz hayvanlarının kabuklarına üfleyerek ses ürettiği materyalleri ilkel flütler olarak kabul edildiğini belirtmektedir.

Vitullo (2013) ve Orujov'a (2019) göre flütün teknik ve tarihsel gelişimi yakından ilişkilidir ve flütün geçirdiği fiziksel değişimlerin sonucu olarak flüt müziğinin teknik içeriği, üslup özellikleri gelişmiş ve bu gelişime bağlı olarak flüt repertuvarı zenginleşmiştir. Flüt üflemeli çalgıların en eskisi olarak bilinmektedir ve günümüzdeki formunu alana kadar tarih boyunca farklı formlarda karşımıza çıkmaktadır. Bulut (2017) ise flütün tarih sürecinde çeşitli zaman dilimlerinde ve farklı kültürlerde birçok boyut ve seslerde üretildiğini belirtmektedir. Tatu (2006) flütün İsa'dan Önce 4. yüzyılda Mısır'da, Çin'de ve az da olsa Hindistan'da görüldüğünü, yan flütün ise İsa'dan Önce 1. yüzyılda çok kısa bir boyutta olduğunu ve daha sonra gelişerek 2. ve 4. yüzyıllarda yaklaşık bugünkü boyutlarına ulaştığını, Milattan Önce 5. veya 4. yüzyıllarda Etrüksler'de yan flüt, eski Yunan tarihinde ise syrinx veya panflüt olarak kullanıldığını söylemektedir.

Meylan (1988), Orta Çağ'a ait flütlerin çoğunlukla günümüze ulaşamadığını, bu dönemin flütlerine ait bilgilerin sınırlı olduğunu ve bu bilgilerin yazılı kaynaklar ve görseller yoluyla elde edilebildiğini söylemektedir (aktaran Koç, 2017). Powell (2002) ise flütün Avrupa'ya gelişinin Bizans İmparatorluğu yoluyla Asya'dan geldiğini ve Orta Çağ'da nadiren kullanılan bu flütlerin tek parça bir ağacın silindir biçiminde oyularak yapıldığını belirtmektedir (aktaran Kara, 2010).

Flütler tarihsel süreçte çalınış biçimlerine göre recorder/blok flütler ve transversa flütler/yan flütler olarak iki farklı şekilde adlandırılmış ve gelişim göstermişlerdir. Özer (2010) konuyla ilgili olarak flütlerin, yere dikey olarak çalınan blokflütler ve yere paralel olarak çalınan yan flütler olmak üzere iki türde geliştiğini ve yere paralel olarak çalınan yan flütlerin 13. yüzyılda Avrupa'da üretilerek günümüz modern flütlerinin ataları olduklarının düşünüldüğünü söylemektedir. Sözer (2015) ise Rönesans dönemi Avrupa'sının sanat müziğinde kullanılan çapraz flütleri tanımlamak için Rönesans flütü teriminin kullanıldığını söylemektedir. Çelik (2021), 17. yüzyılda sona yaklaşan Rönesans

döneminde gelişim gösteren çalgı müziği ile birlikte flütün kullanımının da arttığını ve flütün sadece şarkılara eşlik eden ve aynı ezgiyi çalan bir çalgı olmaktan öteye giderek yeni bir kimlik kazandığını ifade etmektedir. Terlikol (2006) ise bu dönemdeki flütlerin günümüz flütlerinden farklı bir yapıya sahip olduklarını; basit, kapaklı bir boru ve bu borunun üzerine açılan altı deliğe sahip bu flütlerin yaklaşık iki oktav ses kapasitesi olduğunu ifade etmektedir. Toff (1996), Jaques Martin Hotteterre'nin Rönesans flütü üzerine ilk tuşu ekleyerek bir devrim yaptığını, yedi delikli olan bu yeni flütün baş, gövde ve kalak olmak üzere üç parçadan oluştuğunu, silindirik yapıyı konik olarak değiştirmesiyle de entonasyon sorunlarını bir nebze giderdiğini ve ses deliklerini küçültmesiyle de çalım kolaylığını arttırdığını belirtmektedir.

Barok dönem tüm çalgılar için bir devrim çağı olmuştur, bu dönemde yeni çalgılar ortaya çıkarken Rönesans dönemine ait olan çalgılar ise şekil değiştirmiştir. Sarıboğa (2011), bu dönemde üflemeli çalgılar arasında en önemli gelişmeyi flütün sergilediğini, Dik (2016) ise bu dönemde çalgı formlarının gelişimiyle birlikte barok flütün solo bir çalgı haline geldiğini söylemektedirler. Arslan ve Sarıboğa (2011), bu dönemde Hotteterre ve Quantz gibi flüt virtüözü ve flüt yapımcısı olan bu kişilerin flüt üzerinde çalışmalar yaparak yenilikler getirdiklerini belirtmişlerdir. Çil (2018), Quantz'ın özellikle entonasyonu geliştirmek için yaptığı çalışmaların modern flütün başlangıç noktası olarak sayılabileceğini söylemektedir. Hepyücel (2009), Quantz'ın barok flütlerinin abanoz veya fildişinden yapıldığını, bu flütlerin dönemin diğer flütlerine kıyasla daha uzun ve geniş olduklarını, ağızlık deliğinin oval olarak yapıldığını ve ek olarak iki yeni perdeye sahip olduğunu söylemektedir. Tatu (2006) ise Quantz'ın flüt ağızlığının içerisinde yer alan mantar sistemini icat ettiğini ve bu sistemin günümüz flütlerinde de kullanıldığını söylemektedir. Bulut (2017), barok dönemin başlangıcında üç parçalı olarak kullanılan flütün farklı yapımcılar tarafından geliştirilerek do ve do diyez seslerinin eklenmesiyle dört parçalı olarak tasarlandığını; yapılan değişimlerin flütün tonunun daha tatlı bir hal aldığını, nüans yapabildiğini ve delikleri üzerindeki hareket kontrolünün kolaylaşmasıyla flütün popülerleştiğini söylemektedir. Koçyiğit (2010), barok dönemde flütün gelişmesiyle birlikte dönemin önemli çalgılarından biri olduğunu ve bu dönemde flüt repertuvarının zenginleştiğini vurgulamaktadır. Özer (2010) ise tüm bu gelişmelerin sonucunda flütün orkestralarda diğer çalgılarla uyum içerisinde kullanılabildiğini; Preatories, Schütz, Rebille ve Descoteaux, Bach, Telemann, Blavet, Vivaldi ve Handel gibi bestecilerin flüt için solo eserler yazmaya başladıklarını söylemektedir.

Toff (1996), flütün 18. yüzyılda kötü entonasyonuna rağmen popüler bir çalgı olduğunu, bestecilerin ilgisini çektiğini, ancak bunlarla birlikte flütün teknik problemlerinin ön plana çıktığını belirtmektedir. Arslan ve Sarıboğa (2012), barok dönemden 19. yüzyıla kadar birçok flüt icracısı ve flüt yapımcısının flütü geliştirmek için birçok çalışma yaptıklarını söylemektedirler. Toff (1996) ise 18. yüzyıl flütleri üzerinde yapılan değişiklikleri yeni perdelerin eklenmesi, flüte iki yeni perde

açılmasıyla toplamda 8 perdeye sahip olması ve boyunun 5 cm daha uzaması olarak sıralamaktadır. Çelik (2021) ise flütün teknik özelliklerinin gelişmesi sonucunda 18. ve 19. yüzyıllarda önemli bir yere sahip olduğunu söylemektedir.

Yüzyıllar boyunca süregelen bu değişim sonucunda en pratik çalım tekniği ve güzel ton arayışı bizleri Boehm flütün icat edilmesine kadar getirmiştir (Yüksel-Dedeoğlu, 2019). İlyasoğlu (2009), flütün romantik dönemdeki gelişimin Theobald Boehm'in çalışmaları sayesinde olduğunu belirtmektedir. Sarıboğa (2011), Boehm'ü flüt yapımına yönlendiren sebepleri flütün tonunun ince ve zayıf çıkması, oktavlar arasındaki seslerin dengeli duyulmaması, entonasyon problemi ve parmaklar için pratiklik ve kolaylık sağlamak istemesi olarak sıralamış ve çalışmaları sonucunda flütün solo çalgı olarak popülerleştiğini ve orkestradaki konumunun yükseldiğini ifade etmektedir. Karşal ve Yılmaz (2019), 20. yüzyıla kadar daha kısıtlı bir teknik kapasiteye sahip olan flütün bu dönemde yaşadığı değişikler ile kapasitesini genişleterek döneminin müziğinde oldukça fazla kullanılarak önemli bir yer edindiğini söylemektedirler. Dik (2006) ise flütün bu dönemde yaşadığı değişimleri tahta yerine metal kullanılması, deliklerin çapının değişmesi ve ağız deliğinin tekrar tasarlanması olarak sıralamaktadır. Bulut (2017), Boehm flütün üç oktavlık bir ses genişliğine ulaştığını, diyatonik ve kromatik seslerin çalınabildiğini, enstonasyonunun düzeldiğini ve deliklerin akustik kurallara göre tasarlanmasıyla flütün virtüözlük seviyesine ulaştığını, çalım ve müzikal kapasitesinin arttığını söylemektedir. Arslan ve Sarıboğa (2012) ise romantik döneme damgasını vuran çalgılardan biri olan flütün Boehm'ün çalışmaları sonucunda diyatonik ve kromatik aralıkları seslendirebildiğini, ton, entonasyon ve parmak rahatlığı açısından en doğru pozisyona ulaştığını ve tahta bir çalgıdan metal bir çalgıya dönüştüğünü belirtmektedir. Toff (1996), Boehm'ün flüt üzerinde yaptığı çalışmalar sonucunda Boehm flütlerinin yaygınlaştığını ve 20. yüzyılın ilerleyen dönemlerinde modern flütün standardı olarak kabul edildiğini söylemektedir. Boehm geliştirdiği sistem ile modern flütün yaratıcısı olmuştur ve 19. yüzyıl sona ererken Boehm flütü, doğrudan çalgı müziğinin gelişimini etkilemiş, flüt genişletilmiş teknikleri olan kapsamlı modern bir çalgı haline gelmiştir (Çelik, 2021).

Dürük'e (aktaran Acar ve Onuray-Eğilmez, 2021) göre 20. yüzyıldan itibaren besteciler bu çağın özgürlükler çağı olması düşüncesiyle müzikte alışılmışın dışını ve farklı olanı arama yoluna girmişlerdir. Bu durum ise yeni sanat akımlarına, yeni sanat akımları ise modern tekniklerin doğuşuna sebep olmuştur. Tuncer (2021), yeni tını arayışları ve buluşlarının müzik tarihinde bir kırılma noktası olduğunu ve özellikle 1950 sonrasında yeni müzikal yapı ve doku arayışlarının hızlanmasının notasyonda yeni eğilimlerin ve stillerin oluşmasına sebep olduğunu ifade etmektedir. Yöre (2011), 20. yüzyıl veya çağdaş müziği 19. yüzyıl sonundan günümüze kadar gelişen uluslararası sanat müziği dönemi ve bu dönem içerisinde gelişen besteleme akımları ve teknikleri olarak tanımlamaktadır. Flüt bütün esnekliği, tını zenginliği, parmak tekniğinin çeşitliliği ile yeni tekniklerin doğuşuna öncü

olmuştur (Özer, 2010). Sarvan (2021), flütün yapısındaki gelişmelerle birlikte flütistlerin teknik ve üslüp anlayışlarının geliştiğini ve bestecilerin çağdaş müzik içerisindeki beklentilerinin flütte uygulanabilir hale geldiğini ifade etmektedir. Önertürk (2015b), flütün 20. yüzyıla kadar bir ağaç üzerinde basit bir mekanizma ile yapılan bir çalgıyken bu dönemde yaşadığı değişimler sonucu bugünkü halini aldığını ve bu değişimler sayesinde edindiği teknik ve tınısal imkanlar ile 20. ve 21. yüzyıl besteciler tarafından sıklıkla tercih edilen bir çalgıya dönüştüğünü söylemektedir. Yüksel-Dedeoğlu (2019), dönemin değişimlerine bağlı olarak flütün sınırlarının zorlanmasıyla flütte yeni tekniklerin elde edildiğini, geleneksel çalımının yanında çağdaş formlarla da çalınan bir çalgı halini geldiğini ve R. Dick, R. Aitken, E. Varese, L. Berio, H. Hollieher gibi önemli bestecilerin flütteki bu yeni teknikleri kullanarak eserler besteledikleri aktarmaktadır. Seçkin (2011), kurbağa dili, fısıltı sesleri, mikrotanlar gibi tekniklerin 20. yüzyıl genişletilmiş flüt teknikleri olarak adlandırıldığını belirtmektedir.

Alanyazında yapılan çalışmalarda genişletilmiş flüt teknikleri doğuşkanlar, alternatif parmak kullanımları, ton renkleri, renk trili, ıslık tekniği, jet fısıltısı, flüt içine hava üfleme ve nefes alma, trompet sesi, glissando, ağızlık çevirme, parmak ile glissando, mikrotonlar, multifonikler, perde sesleri, kromatik notalar, ses kullanımı, fazla üfleme, az üfleme, perküsyon etkisi, kurbağa dili, pizzicato, vurgu ve vuruş sesleri, bükülmeler, fısıltı tonları, gürültü sesleri, çalarken şarkı söylemek, nefes sirkülasyonu, eğilip bükülebilen sesler, dağınık sesler, parmak sesler, bamboo gamlar, timbral triller, çoklu sesler, komalı trill için tuşe vibratosu, dudak titreşimi, eko efekti için ani ve keskin nüans zıtlıkları, notasız hava akımı, dil tekniği ile hava vermeden tıkırtı ve çalarken şarkılama, heceleme olarak sıralanmış ve açıklanmıştır (Acar ve Onuray-Eğilmez, 2021; Botief, 2015; Bulut, 2017; Çelik, 2021; Jang, 2007; Kara, 2010; Martone, 2019; Monier, 2010; Orujov, 2019; Önertürk, 2015a; Özer, 2010; Seçkin, 2011; Yüksel-Dedeoğlu, 2019).

Kara (2010), flütün tarih öncesi dönemlerden beri var olan, tarihsel süreçte unutulmak yerine kendini sürekli yenileyerek sınırlarını zorlayan ve gelişmekte olan müzik ve dünyanın gereksinimlerini karşılayabilen bir çalgı olduğunu, bu özelliğiyle de günümüzde yaygın olarak kullanılan çalgılardan biri olduğunu söylemektedir. Flüt, ülkemizde mesleki müzik eğitimi verilen devlet konservatuvarları, güzel sanatlar liseleri güzel sanatlar fakülteleri, müzik ve sahne sanatları fakülteleri ve müzik eğitimi anabilim dallarında yaygın olarak kullanılmaktadır. Avcı-Akbel (2018), çalgı eğitiminin mesleki müzik eğitiminin önemli bir kolu olduğunu ve bu süreçte çalgının öğrenciye tanıtılarak çalgı çalmanın doğru tekniklerle ve doğru bir biçimde öğretilmesini, çalgının etkin bir biçimde kullanılmasını ve çalgı çalmanının geliştirilmesini planlı olarak öğretmeyi hedeflemesi gerektiğini söylemektedir. Arkoudis (2019), flüt icracısı veya flüt eğitimcisi olarak kariyer yapmak isteyen profesyonel bir flütçü için genişletilmiş flüt tekniklerini uygulayabilmenin önemli olduğunu

vurgulamıştır. Alıcı ve Atalay (2018), modern teknikleri içeren çağdaş flüt eserlerinin farklı bir grafik dili kullanılarak yazıldığından okuma güçlüğü nedeniyle ülkemizde bu eserlerin yeterince çalınmadığını ifade etmektedirler. Buna karşın Şenol-Sakin (2017), yaptığı çalışmasıyla konservatuvar, müzik eğitimi anabilim dallarında, güzel sanatlar liseleri ve müzik bölümlerinde görev yapan flüt eğitimcilerinin %90'ının bu teknikleri içeren eserleri eğitim programlarında kullandıklarını tespit etmiştir. Gencel-Ataman (2016), genişletilmiş flüt teknikleri içinden seçtiği söyleyerek çalma ve multifonikler tekniklerini incelediği çalışmasında bu tekniklerin temel çalma teknikleri ve davranışları üzerindeki geliştirici etkisini tespit ederek bu tekniklerden faydalanılması gerektiğini önermiştir. Benzer şekilde Melick (2004), çalışmasında genişletilmiş flüt tekniklerinden biri olan multifonikler tekniğini ele alarak tekniğin yer aldığı eserleri listelemiş, tekniğin nasıl çalışılması gerektiğini anlatmış, tekniği çalışmanın önemi ve flütçüye sağlayacağı katkılardan bahsetmiştir. Acar ve Onuray-Eğilmez (2021) ise genişletilmiş flüt teknikleri arasından araştırma kapsamında seçtikleri kurbağa dili, key clicks (perde sesleri) tekniği, tonguestop tekniği, glissando tekniği, sing&play tekniği ve breathy tone tekniğinin öğrencilerin deşifre becerisine katkı sağladığını tespit etmişlerdir. Pietersen (2010), yükseköğretim öncesinde genişletilmiş flüt tekniklerinin kullanılabilirliğine ilişkin yaptığı araştırmasında, genişletilmiş tekniklerin hava hızı kontrolü, ambişür esnekliği, nefes desteği, işitsel becerilere ve parmak tekniğine olumlu etkileri olduğunu, genişletilmiş tekniklerin standart teknikleri güçlendirdiğini, standart flüt çalımına olan etkileri göz önünde bulundurulduğunda genişletilmiş flüt tekniklerinin öğretim araçları olarak kullanılabileceğini ve genişletilmiş flüt tekniklerinin yükseköğretim öncesi düzeyde kullanılabilir teknikler olduğu sonuçlarına ulaşmıştır.

Yapılan araştırma ile flütistlerin ve flüt eğitimcileri ile yapılan görüşmelerle genişletilmiş flüt tekniklerinin sınıflandırılması, tekniklerin çalıştırılması sırasında başvurulan öğretim teknikleri, tekniklerin zorluk sıralaması ve bu teknikleri kullanmanın flüt icrasına olan etkisini betimlenmek amaçlanmaktadır. Araştırmanın sonucunda bahsi geçen teknikleri çalışmak isteyen flütistlere, teknikleri derslerinde çalıştırmak isteyen flüt eğitimcilerine ve bu alanda çalışmak isteyen araştırmacılara çalışmalarında başvurabilecekleri bir kaynak oluşturmak hedeflenmektedir. Tüm bunların ışığında araştırmanın problem cümlesi; "Flütistlerin ve flüt eğitimcilerinin genişletilmiş flüt tekniklerine ilişkin pedagojik görüşleri nasıldır?" şeklinde oluşturulmuş ve aşağıdaki alt problemlere yanıt aranmıştır:

1. Genişletilmiş flüt teknikleri kendi içerisinde nasıl sınıflandırılmalıdır?
2. Genişletilmiş flüt teknikleri öğretilirken hangi öğretim yöntemlerine başvurulmalıdır?
3. Genişletilmiş flüt tekniklerinin kendi içerisindeki zorluk sıralaması nasıldır?
4. Genişletilmiş flüt tekniklerini çalışmanın klasik flüt icrasına olan etkileri nelerdir?

Yöntem

Bu bölümde araştırmanın deseni, çalışma grubu, veri toplama araçları, verilerin toplanması ve verilerin analizi ile ilgili bilgilere yer verilmiştir.

Araştırmanın Deseni

Bu araştırma flütistler ve flüt eğitimcileri ile yapılan görüşmeler ile katılımcıların genişletilmiş flüt tekniklerine ilişkin pedagojik görüşlerini betimlemek amacıyla nitel yöntem ile gerçekleştirilmiştir. Büyüköztürk vd. (2016), nitel araştırmalar ile psikolojik ölçümler ve sosyal olaylarla ilgili derinlemesine bilgi sağlandığını; geleneksel araştırma yöntemleri ile ifade edilmesi zor olan soruları cevaplamak için gerekli olduğunu ifade etmektedirler.

Çalışma Grubu

Araştırmanın evrenini devlet konservatuvarları, güzel sanatlar liseleri, eğitim fakültelerinin müzik eğitimi anabilim dalları, güzel sanatlar fakülteleri ve müzik ve sahne sanatları fakültelerinde flüt dersleri veren flüt eğitimcilerinin ve çeşitli orkestralarda görev yapan flütistler oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise seçkisiz örnekleme tekniklerinden biri olan tabaka örnekleme tekniği kullanılarak oluşturulan 16 katılımcı oluşturmaktadır. Yıldırım ve Şimşek (2018) tabaka örnekleme tekniğini sınırları belirlenmiş bir evrende alt tabakalar veya alt birim gruplarının var olduğu durumlarda kullanılan bir teknik olduğunu ve evren içerisinde yer alan alt tabakalardan yola çıkarak evren üzerinde çalışıldığını aktarmaktadırlar.

Tablo 1. Katılımcılara Ait Demografik Bilgiler

Üniversite/Kurum Adı	***f***	***%***	***Unvan***	***f***	***%***
Dokuz Eylül Üniversitesi	2	12,5	Dr. Öğr. Üyesi	4	25
Uludağ Üniversitesi	2	12,5	Flütist	4	25
Ankara Müzik ve Güzel Sanatlar Üniversitesi	1	6,25	Doç. Dr.	2	12,5
Akdeniz Üniversitesi	1	6,25	Öğretim Elemanı	2	12,5
Amasya Üniversitesi	1	6,25	Prof. Dr.	1	6,25
Çanakkale 18 Mart Üniversitesi	1	6,25	Doç.	1	6,25
Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası	1	6,25	Öğr. Üyesi	1	6,25
Gazi Üniversitesi	1	6,25	Arş. Gör.	1	6,25
İstanbul Devlet Opera ve Balesi	1	6,25	***Toplam***	***16***	***100***
Karabük Üniversitesi	1	6,25			
Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi	1	6,25	***Mezuniyet Düzeyi***	***f***	***%***
Trakya Üniversitesi	1	6,25	Yüksek Lisans	8	50
Başkent Oda Orkestrası	1	6,25	Doktora	7	43,75
Yaşar Üniversitesi	1	6,25	Sanatta Yeterlik	1	6,25
Toplam	***16***	***100***	***Toplam***	***16***	***100***

Veri Toplama Araçları

Bu araştırmada, flütistlerin ve flüt eğitimcilerinin genişletilmiş flüt tekniklerine ilişkin pedagojik görüşlerini betimlemek amacıyla araştırmacı tarafından görüşme formu geliştirilmiştir. Büyüköztürk vd. (2016), görüşmeyi araştırmada cevabı aranılan sorularla ilgili kişilerden verileri

toplamak olarak tanımlamaktadırlar. Stewart ve Cash (1985) ise görüşme tekniğini, ciddi bir amaç için gerçekleştirilen önceden belirlenmiş soru sorma ve cevaplamaya dayalı ilerleyen karşılıklı ve etkileşimli bir iletişim süreci olarak tanımlamaktadırlar. Büyüköztürk vd. (2016), yarı yapılandırılmış görüşmelerin sabit seçenekli cevaplamayla ilgili alanda derinlemesine gidilebilmeyi birleştirdiğini söylemektedirler.

Görüşme Formu

Araştırma kapsamında elde edilen veriler flüt eğitimcilerine ve flütistlere uygulanan araştırmacı tarafından hazırlanmış olan görüşme formu ile toplanmıştır. Görüşme formunun hazırlanma sürecinde ilgili alanyazın taranmış ve bu doğrultuda görüşme formu ilgili alanyazın ile ilişki içerisinde hazırlanmıştır. Hazırlanan görüşme formuyla ilgili iki uzmanın görüşüne başvurulmuştur ve uzmanlardan aşağıdaki tabloda yer alan dönütler alınmıştır.

Tablo 2. Uzmanların Görüşme Formuna Yönelik Görüşleri

Uzman 1	*Uzman 2*
• 3 ile 4. sorular ve 5. ile 6. sorular birleştirilerek sorulabilir.	• 2. soru daha anlaşılır olacak biçimde tekrar yazılmalıdır.
• Teknileri sınıflandırırken geleneksel tekniklerin sınıflandırmaya eklenmemesi için soru genişletilmiş flüt tekniklerini vurgulayarak yeniden yazılabilir.	• Zorluk sıralaması soru için "kolaydan zora doğru" ifadesi eklenebilir.
• Teknikleri "gruplandırma" yerine "sınıflandırma" şeklinde sorulabilir.	• "Bu etkiyi nasıl açıklarsınız?" ifadesi yerine "Bu etkiyi nasıl betimlersiniz?" ifadesi kullanılabilir.
	• "Flüt Çalımı" ifadesi yerine "Flüt İcrası" ifadesi kullanılabilir.

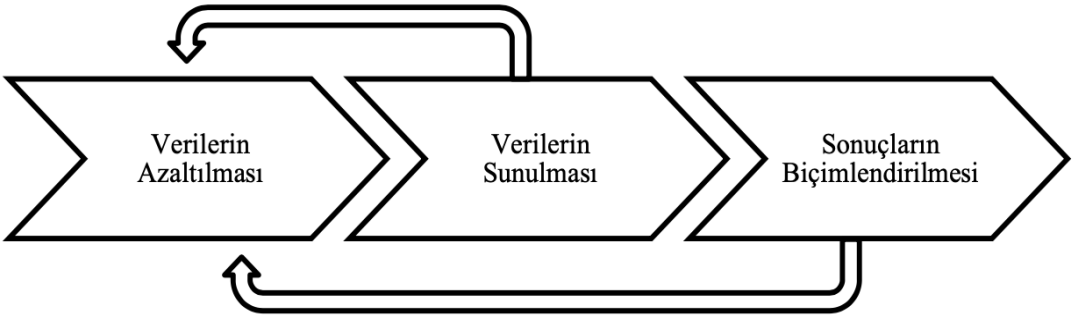
Uzmanların dönütleri sonrasında düzenlenen görüşme formunda katılımcıların genişletilmiş flüt teknilerine ilişkin pedagojik görüşlerini betimlemek amacıyla yazılmış dört soru bulunmaktadır. Yapılan pilot görüşmelerin ardından görüşme formu, araştırmaya gönüllü olarak katılan 16 katılımcıya çevrim içi ve yüzyüze olarak uygulanmıştır. Görüşme formunda yer alan sorular aşağıdaki gibidir:

1. Genişletilmiş flüt tekniklerini kendi içerisinde nasıl sınıflandırırsınız?
2. Genişletilmiş flüt tekniklerini öğretirken başvurduğunuz öğretim yöntemleri nelerdir?
3. Genişletilmiş flüt tekniklerini kendi içerisinde kolaydan zora doğru sıralayabilir misiniz?
4. Genişletilmiş flüt tekniklerini çalışmanın, klasik flüt icrasına olumlu veya olumsuz bir etkisi olduğunu düşünüyor musunuz? Bu etkiyi nasıl betimlersiniz?

Verilerin Analizi

Araştırma kapsamında flüt eğitimcileriyle ve flütistlerler yapılan görüşmeler sonucu elde edilen veriler içerik analizi yöntemi kullanılarak analiz edilmiştir. Yıldırım ve Şimşek (2018), içerik analizinin toplanan verilerin derinlemesine analiz edilmesini gerektirdiğini ve önceden belli olmayan

temalar ile boyutların ortaya çıkarılmasını sağladığını ifade etmektedirler. Verilerin analizinde MAXQDA 24 paket programı kullanılmış ve bu süreçte Miles ve Huberman veri analiz yönteminden faydalanılmıştır.



Şekil 1. Miles-Huberman Modeli (Miles ve Huberman, 1994).

Katılımcılarla yapılan görüşmeler sonucunda elde edilen hacimce büyük olan veriler Miles-Huberman modeline uygun olarak azaltılmıştır. Baltacı (2017), veri azaltımı basamağını, analizin erken aşamalarında verilerin düzenlemesini, gruplanmasını/bölünmesini ve özetlenmesini içeren bir süreç olarak açıklanmaktadır. Bu aşamada elde edilen veriler incelenerek araştırmacı tarafından kodlar oluşturulmuştur. Bir sonraki basamak olan verilerin sunulması aşamasında ise hazırlanan kodlar listelenerek tekrar incelenmiş ve sonuçların biçimlerindirilmesi basamağında ise ortak ve ayrı kodlar belirlenerek tablolaştırılarak sunulmuştur. Araştırmanın güvenilirliği nitel araştırma yöntemlerinde kullanılan Miles ve Huberman'ın (1994) Güvenirlik Formülü=Görüş birliği/Görüş birliği+Görüş ayrılığı formülü kullanılarak hesaplanmış ve uzlaşma oranı ise %92 olarak bulunmuştur. Miles ve Huberman modelinde içsel tutarlılık olarak adlandırılan ve kodlayıcılar arasındaki görüş birliği olarak kavramsallaştırılan bu benzerlik: $\Delta=C\div(C+\partial)\times100$ formülü kullanılarak hesaplanabilir. Formülde, Δ: Güvenirlik katsayısını, C: Üzerinde görüş birliği sağlanan konu/terim sayısını, ∂: Üzerinde görüş birliği bulunmayan konu/terim sayısını ifade etmektedir. İçsel tutarlılığı veren kodlama denetimine göre kodlayıcılar arası görüş birliğinin en az %80 olması beklenmektedir (aktaran Baltacı, 2017).

Bulgular

Genişletilmiş Flüt Tekniklerinin Sınıflandırılmasına İlişkin Bulgular

Katılımcılara yöneltilen "Genişletilmiş flüt tekniklerini kendi içerisinde nasıl sınıflandırırsınız?" sorusuna ilişkin kodlar tabloda gösterilmektedir.

Tablo 3. Katılımcıların Genişletilmiş Flüt Tekniklerinin Sınıflandırılmasına İlişkin Görüşleri

No	*Kod*	*f*	%
1	Sınıflandırma Yapanlar	9	56,25
2	Sınıflandırmaya İhtiyaç Duymayanlar	7	43,75

Katılımcıların genişletilmiş flüt tekniklerinin sınıflandırılmasına ilişkin görüşleri tablodaki gibidir. Yapılan görüşmeler sonucunda katılımcıların %43,75'i teknikler için bir sınıflandırma yapmaya ihtiyaç duymadıklarını ifade ederken katılımcıların %56,25'i teknikleri çeşitli değişkenlere sınıflandırmışlardır.

K3: *"Yapılan sınıflandırmalar bakış açısına göre değişiyor bu teknikler için. Kimisi polifonik teknikler, kimisi dinamik grup tekniği olarak ayırabiliyor. Ama ben şu şekilde sınıflandırıyorum. Dinamik ses-perde teknikleri, ses-perde teknikleri yani flüt ses perdesine göre değişen teknikler glissando, renk trili, doğuşkanlar gibi, bir de gürültü için ideailize edilen teknikler şeklinde üç gruba ayırıyorum. Gürültünün içinde de ses gerektiren, kükreme, fısıltılar gerektiren teknikleri sayabilirim. Ama sınıflama çeşitlilik gösterebilir kişisel görüşlere göre."*

K16: *"Teknikleri kendi içerisinde sınıflandırırken farklı bakış açılarıyla farklı sınıflandırmalar yapmak mümkün aslında. Bakış açısına göre birçok sınıflandırma ortaya çıkabileceğini ve bu nedenle tekniklerin farklı başlıklar altında kalabileceğini düşünüyorum. Bu nedenle ben bu teknikleri kendi içerisinde sınıflandırmak yerine, bu teknikleri tek bir başlık altında avangarte, modern, 20. yüzyıl, gelişmiş veya genişletilmiş teknikler olarak sınıflandırmayı tercih ederim. Bu başlık altında başka bir sınıflandırmayı gerekli bulmuyorum."*

Tablo 4. Katılımcıların Genişletilmiş Flüt Tekniklerini için Sınıflandırma Önerileri

No	*Katılıncıların Oluşturdukları Sınıflandırmalar*
1	Parmak Teknikleri, Dil Teknikleri, Üfleme Teknikleri
2	Nefes ve Ambişür Teknikleri, Parmak Teknikleri
3	Dinamik Ses-Perde Teknikleri, Ses-Perde Teknikleri, Gürültü Teknikleri
4	Perkütif Teknikler, Armonikler, Odakla İlgili Teknikler
5	Tını Değişimleri, Ses Değişimleri, Polifonik Teknikler, Atak Teknikleri
6	Ses Rengini Değiştiren Teknikler, Perküsyon Sesi Teknikleri
8	Duruş-Tutuş Pozisyonuyla İlgili Teknikler, Havayla İlgili Teknikler, Maskeyle İlgili Teknikler, Parmaklarla İlgili Teknikler
9	Dille Yapılan Teknikler, Ağızlıkla Yapılan Teknikler, Havayla Yapılan Teknikler
14	Ses Üzerinden Yapılan Teknikler, Perkütif Teknikler

Yukarıdaki tabloda teknikleri sınıflandıran dokuz katılımcının teknikleri sınıflandırırken kullandıkları başlıklar yukarıdaki tabloda yer almaktadır. Burada yapılan sınıflandırmalarda kullanılan terimler ve bakış açıları farklılığı nedeniyle ortak bir sınıflandırma oluşturulamamıştır.

Genişletilmiş Flüt Tekniklerinin Öğretiminde Kullanılan Öğretim Yöntemlerine İlişkin Bulgular

Katılımcılara yöneltilen "Genişletilmiş flüt tekniklerini öğretirken başvurduğunuz öğretim yöntemleri nelerdir?" sorusuna ilişkin kodlar tabloda gösterilmektedir.

Tablo 5. Katılımcıların Genişletilmiş Flüt Tekniklerinin Öğretiminde Kullandıkları Öğretim Yöntemleri

No	*Öğretim Yöntemi*	*f*	%
1	Gösterip Yaptırma Yöntemi	16	100
2	Anlatım Yöntemi	16	100
3	Benzetişim Yöntemi	8	50
4	Soru-Cevap Yöntemi	6	37,5
5	Programlı Öğretim	4	25
6	Örnek Olay Yöntemi	4	25
7	Problem Çözme Yöntemi	3	18,75
8	İş Birlikli Öğrenme Yöntemi	3	18,75

9	Rol Oynama	3	18,75
10	Gezi-Gözlem Yöntemi	2	12,5
11	Kavram Haritaları Yöntemi	2	12,5
12	Tartışma	1	6,25
13	Proje Yönetimi	1	6,25
14	Video İzleme	1	6,25

Yukarıdaki tabloda araştırmaya katılan katılımcıların genişletilmiş flüt tekniklerini öğretirken başvurdukları öğretim yöntemleri ve bu yöntemlerin katılımcılar tarafından kullanılma sıklığına yer verilmiştir. Araştırmanın sonuçlarına göre anlatım yöntemi ve gösterip yaptırma yöntemi katılımcıların tamamı tarafından kullanılırken katılımcıların benzetişim yöntemini %50, soru-cevap yöntemini %37,50, programlı öğretim ve örnek olay yöntemlerini %25, problem çözme, rol oynama ve iş birlikli öğrenme yöntemlerini %18,75, gezi-gözlem ve kavram haritaları yöntemlerini %12,50, proje, tartışma ve video izleme yöntemlerini ise %6,25 oranında tercih ettikleri tespit edilmiştir.

> K13: *"Burada benim için önemli yöntemlerden biri gösterip yaptırma, derslerde biz de çalıyoruz. Anlatım yöntemi, bazen gösterdiğiniz şeyleri algılayamayabiliyor öğrenci, çünkü bestenin bestecinin dönemi ve öğrencinin hissetmesiyle alakalı bir faktör araya giriyor. Bu dönem faktörünü ele aldığımız zaman, her dönemde farklı karakterle çalışıyoruz ve farklı yöntemler kullanıyoruz. Benim için en önemli teknik gösterip yaptırma, ben çalıyorum öğrencilerime ve onlar sonra tekrar çalıyorlar. Problem çözme güzel bir yöntem, çünkü burada öğrencinin nasıl hissettiğini de görebiliyorum. Son olarak da tartışma yöntemi."*

> K12: *"Önce anlatım tekniği ile anlatırım ve algılamasını sağlarım, sonrasında ben çalarım ve öğrencime çaldırırım yani gösterip yaptırma. Makaleler tezler ve instagram üzerinden birçok yabancı hocayı takip ediyorum, onların ustalık sınıflarından yararlanıyorum. Sadece kendi içimizde kalmamalıyız diğer ülkelerde flütçüler neler yapıyor bunları takip etmeliyiz."*

Genişletilmiş Flüt Tekniklerinin Zorluk Sıralamasına İlişkin Bulgular

Katılımcılara yöneltilen "Genişletilmiş flüt tekniklerini kendi içerisinde kolaydan zora doğru sıralayabilir misiniz?" sorusuna ilişkin kodlar tabloda gösterilmektedir.

Tablo 6. Zorluk Sıralamasına İlişkin Görüşler

No	*Kod*	*f*	*%*
1	Zorluk sıralaması olmadığını düşünenler	7	43,75
2	Zorluk sıralaması yapanlar	6	37,5
3	Sadece belli teknikler arası zorluk sıralaması yapanlar	3	18,75

Katılımcıların genişletilmiş flüt tekniklerinin kendi içerisindeki zorluk sıralamasına ilişkin görüşleri yukarıdaki tabloda yer almaktadır. Katılımcıların %31,25'i teknikleri kendi içerisinde kolaydan zora doğru sıralarken %43,75'i bir zorluk sıralaması olmadığını düşünmektedir. Katılımcıların %25'i ise tekniklerin tamamı yerine birbirine göre zor olan teknikler olduğunu belirtmişlerdir ve gruplar halinde sıralamışlardır. Katılımcı 6 konuşarak çalma tekniğinin en zor, kurbağa dili tekniğinin ise en basit teknik olduğunu, Katılımcı 15 ton, renk ve üfleme ile yapılan tekniklerin parmakla yapılan tekniklerden daha zor olduğunu, Katılımcı 8 ise multifonikler ve perde bükmenin ardından dil tekniklerinin çalışılmasının temel çalım teknikleriyle de örtüştüğü için perde

bükme, doğuşkanlar-armonikler, multifonikler, fısıltı sesleri ve dille ilgili teknikler olarak bir sıralama yapmıştır. Katılımcı 14 ise bir zorluk sırası yapamayacağını ancak ses üzerinden yapılan tekniklerin vurma efektlerine göre daha zor olduğunu ifade etmiştir.

> K8: *"Burada yine kişisel hazırbulunuşluğun etkili olduğunu söylemek isterim. Ancak temel çalışmalarda olması gerektiği için şöyle bir şeyden bahsedebiliriz. Multifoniklerin önce çalışılıyor olması, perde bükmenin çalışılıyor olması, sonrasında dil teknikleri gibi tekniklerin çalışılacak olması, temel çalım teknikleriyle de örtüşüyor olduğu için temel çalım tekniklerinin bazı üstüne hareket ediliyor olduğu için perde bükme, doğuşkanlar-armonikler, multifonikler, fısıltı sesleri ve dille ilgili olanlar."*

> K14: *"Böyle bir sıralama yapamam. Ama ses üzerinden yapılan tekniklerin vurma efektlerine göre daha zor olduğunu düşünüyorum."*

Tablo 7. Katılımcıların Oluşturdukları Zorluk Sıralamaları

No	*Zorluk Sıralaması*
1	Parmak ile glisando, Alternatif parmak kullanımları, Renk trilleri, Ağızlık çevirme, Glisando, Kromatik notalar, Doğuşkanlar, Mikrotonal, Kurbağa dili, Flüt içine üfleme ve nefes alma, Islık tekniği, Jet fısıltısı, Trompet sesi, Heceleme, Ton renkleri, Polifonik teknikler
2	Doğuşkanlar, Alternatif parmak kullanımları, Flüt içine hava üfleme nefes alma, Perde sesleri, Sing&play, Islık tekniği, Jet fısıltısı, Trompet sesi, Glissando, Parmak ile glissando, Mikrotonlar, Multifonikler, Kurbağa dili, Ton renkleri, Pizzicato, Bambu tonu
5	Flüt içine hava üfleme nefes alma, Alternatif parmak kullanımları, Glissando, Mikrotonlar, Perde sesleri, Heceleme, Ton renkleri, Renk trili, Doğuşkanlar, Aşırı üfleme/overblow/overtone, Kurbağa dili, Pizzicato, Islık tekniği, Trompet sesi, Ses kullanımı, Jet fısıltısı, Perküsyon efekti, Multifonikler
9	Basit düzeyde armonikler, Bazı glissandolar mesela açık perdeli flütse sol-la glissandosu gibi, Tuş sesleri, Kurbağa dili, Pizzicato, Alternatif parmak kullanımları, Multifonikler, Mikrotonlar, Gırlakla yapılan ton rengine yönelik teknikler
10	Uzun ses, Ritmik hızlanma-yavaşlama, Kurbağa dili, Hava sesi, Pizzicato, Dil vuruşu, Armonikler, Renk trili, Glissando, Anahtar sesi, Islık sesi, Multifonikler, Şarkı söyleme
12	Kurbağa dili, Glissando, Perde bükme, Alternatif parmak numaraları, Doğuşkanlar, Islık tekniği, Trompet sesi, Şarkılama: Çalarken şarkı söyleme, şiir söyleme

Yukarıdaki tabloda katılımcılar 1, 2, 5, 9, 10 ve 12'nin genişletilmiş flüt tekniklerini kendi içlerinde kolaydan zora doğru sıralamaları yer almaktadır. Katılımcıların yaptıkları zorluk sıralamaları incelendiğinde ortak bir sıralamaya ulaşılamamıştır. Ancak sıralamalar incelendiğinde katılımcıların çoğunun parmak ile yapılan teknikleri sıralamanın başında; çalarken söyleme, multifonikler ve polifonik teknikleri ise sıralamanın sonunda konumlandırdıkları görülmektedir.

Genişletilmiş Flüt Tekniklerinin Geleneksel Flüt İcrasına Etkilerine İlişkin Bulgular

Katılımcılara yöneltilen "Genişletilmiş flüt tekniklerini çalışmanın, klasik flüt icrasına olumlu veya olumsuz bir etkisi olduğunu düşünüyor musunuz? Bu etkiyi nasıl betimlersiniz?" sorusuna ilişkin kodlar tabloda gösterilmektedir.

Tablo 8. Katılımcıların Teknikleri Çalışmanın Klasik Flüt Çalımına Etkileri Üzerine Düşünceleri

No	*Kod*	*f*	*%*
1	Olumlu Etkileri	13	81,25
2	Olumlu + Oluşabilecek Olumsuz Etkileri	3	18,75

Katılımcıların genişletilmiş flüt tekniklerini çalışmanın klasik flüt icrasına olan etkilerine ilişkin görüşleri tablodaki gibidir. Katılımcıların %81,25'i teknikleri çalışmanın klasik flüt icrasına olumlu etkileri olduğu görüşündedir. Araştırma grubunda genişletilmiş flüt tekniklerini çalışmanın klasik flüt icrasına olumsuz etkisi olduğunu düşünen bir katılımcı bulunmamaktadır. Katılımcıların %18,75'i ise diğer katılımcılara paralel olarak olumlu bir etkiden söz ederken bunun yanında teknikleri yanlış zamanlama ile çalışmanın öğrenciler üzerinde olumsuz bir etki oluşturabileceği görüşündedirler. Olumlu etkisi olduğunu düşünen 13 katılımcı genel olarak esneklik, özgürlük, ton gelişimi ve enstrümana hakimiyet gibi noktalarda tekniklerin faydalı bir etkisi olduğunu söylemektedirler. Ancak üç katılımcı olumlu etkilerinin yanında bu tekniklerin seviye olarak erken ve kontrolsüz olarak çalışmanın olumsuz etkileri olabileceğini söylemektedir.

Tablo 9. Katılımcıların Genişletilmiş Flüt Tekniklerini Çalışmanın Olumlu Yönde Etkilediğini Düşündükleri Becerilerin Listesi

No	*Kod*	*f*	*%*
1	Çalgı Hakimiyeti	7	43,75
2	Ton gelişimi	7	43,75
3	Teknik Gelişim	5	32,25
4	Yenilik	5	32,25
5	Müzikal Gelişim	4	25
6	Özgüven	4	25
7	Esneklik	4	25
8	Sınırları Zorlama	3	18,75
9	Özgürlük	3	18,75
10	Renk	2	12,5
11	Parmak Koordinasyonu	2	12,5
12	İşitsel Beceri	1	6,25
13	Yaratıcılık	1	6,25
14	Problem Çözme	1	6,25

Katılımcıların genişletilmiş flüt tekniklerini çalışmanın olumlu yönde etkilediğini düşündükleri becerilerin listesi yukarıdaki tabloda yer almaktadır. Katılımcıların %43,75'inin bu teknikleri çalışmanın çalgı hakimiyetini artırdığını ve ton gelişimini desteklediğini, %32,25'inin teknik gelişimi desteklediği ve yenilik hissi uyandırdığını, %25'inin müzikal gelişimi desteklediği, özgüven ve esnekliği artırdığını, 18,75'inin bu tekniklerle çalgının sınırlarını zorladığımızı ve çalıcıyı özgürleştirdiğini, %12,25'inin parmak koordinasyonu ve yeni renkler elde etmeyi desteklediğini, %6,25'inin ise teknikleri çalışmanın işitsel becerileri, yaratıcılık ve problem çözme becerilerine katkı sağladığını düşündükleri tespit edilmiştir.

> K11: *"Kesinlikle olumlu etkisi olduğunu düşünüyorum. Çünkü enstrümanı maksimum düzeyde kullanıyorsunuz, birçok farklı yönüyle kullanıyorsunuz. Bunları uygularken kendi enstrümanınızın sınırlarını aşmaya çalışıyorsunuz aslında. Bu maksimum arayış ve kullanma çabasıyla zaten tonunuzdaki renkler olsun, flüte bakış açınız olsun, müziği daha efektif hale getirmeniz olsun çünkü sınırlar zorlanıyor bu teknikler ile. Flütteki 2 forteyi üç forteyi 10 forteye çıkarıyor bu teknikleri çalışmak, bunu ton kaygısı gütmeden yaptığınız için sizin de sınırlarınızı aşıyor. Çünkü uzun yıllar boyunca hep bir kalıbın içinde eğitim görüyorsunuz, barok dönem,*

klasik dönem, romantik dönem hepsinin çok ciddi kuralları var ve her dönem her besteci kendi kutusunun içinde size tanıdığı özgürlük kadar enstrümandaki yorumunuzu sergileyebiliyorsunuz. O stili dönemi ekolü aşamıyorsunuz ama yeni müzikte bu yok. Bu sınırsızlık ve enstrümanı maksimum düzeyde, sizin kendi maksimumunuz ve minimumunuzda kullanılacak geniş bir skala sunuyor olması tabi ki bütün şeylerinize yansıyor. Bu teknikleri çalıştıktan sonra ton skalanız genişler, renk skalanız genişler, sizin nüans skalanız genişler. Çok daha efektif çalınır, modern müzikte kullandığınız şeyler size esneklik tanıyor aynı zamanda ve bu esneklik çalışınıza ve duruşunuza yansıyor, müziğe bakışınıza yansıyor. Bu nedenle çok önemli ve herkesin çalması ve çalışması, o döneme yönlenmesi gerekir. Olumsuz bir etkiden söz etmiyorum. Trompet sesi örneğinde söylediğim gibi anlık etkileri olabilir sadece olumsuz olarak geçici olacaktır."

K9: *"Olumsuz etki olarak eğer bazı teknikler mesela gırtlak, nefes gibi teknikler erken çalıştırılırsa ve kontrolü yapılmazsa sıkma ve kasılmalara sebep olabilir. Ancak diğer eserleri seslendirmek adına olumsuz bir etkisi olduğunu düşünmüyorum aksine şöyle olumlu yönleri var. Renk tını arayışları özellikle çağdaş dönem eserlerinde extended teknik içermese bile renk ve tını arayışlarına ihtiyaç duyuyor, bunların elde edilmesine çok güzel olanaklar sağlıyor yani pekiştirilmesine. İyi bir ses ve ton elde etmeye olumlu katkıları var. Parmak hakimiyetine olumlu bir etkisi var. Bence hem teknik hem müzikal açıdan çok katkı sağlıyor ve öğrencileri geliştiriyor."*

Tartışma ve Sonuç

Yapılan görüşmeler sonucunda katılımcıların %43,75'i teknikler için bir sınıflandırma yapmaya ihtiyaç duymadıklarını ifade ederken katılımcıların %56,25'i teknikleri çeşitli değişkenlere göre sınıflandırmışlardır. Burada yapılan sınıflandırmalarda kullanılan terimler ve bakış açıları farklılığı nedeniyle ortak bir sınıflandırma oluşturulamamıştır. Önertürk (2022) tekniklerle ilgili yayınladığı kitabında söz konusu teknikleri "Tını Değişimleri", "Ses Değişimleri", "Polifonik Teknikler" ve "Atak Teknikleri" başlıkları altında incelerken Yüksel (2022) yüksek lisans tezinde teknikleri "Genişletilmiş Ses Renkleri", "Genişletilmiş Ses Efektleri", "Mikrotonal Çalım Teknikleri", "Flütün Polifonik Boyutu: Multifonikler", "Ritimsel Çalım Teknikleri" ve "Vokal Teknikler" başlıkları altında ele almıştır. Tekniklerin birçoğunun tek bir şekilde seslendirilememesi nedeniyle sınıflandırma konusunda farklı bakış açıları mevcuttur.

Araştırmanın sonuçlarına göre anlatım yöntemi ve gösterip yaptırma yöntemi katılımcıların tamamı tarafından kullanılırken katılımcıların benzetişim yöntemini %50, soru-cevap yöntemini %37,50, programlı öğretim ve örnek olay yöntemlerini %25, problem çözme, rol oynama ve iş birlikli öğrenme yöntemlerini %18,75, gezi-gözlem ve kavram haritaları yöntemlerini %12,50, proje, tartışma ve video izleme yöntemlerini ise %6,25 oranında tercih ettikleri tespit edilmiştir. Benzer bir biçimde Damar (2023), araştırmasında genişletilmiş klarnet tekniklerinin öğretiminde en çok kullanılan yöntemin gösterip yaptırma tekniği olduğu; taklit, teorik bilgi/anlatım, video izleme/dinletme, deneme yanılma, stres yönetimi gibi yöntemlerden öğrencilerin ihtiyaçları doğrultusunda faydalanıldığı sonucuna ulaşmıştır. Başak ve Bağcı (2021) ise genişletilmiş keman tekniklerinin öğretiminde en sık başvurulan yöntemin uygulayarak gösterme/örneklendirme yöntemi olduğunu sonucuna ulaşmışlardır.

Katılımcıların %31,25'i teknikleri kendi içerisinde kolaydan zora doğru sıralarken %43,75'inin bir zorluk sıralaması olmadığını düşündüğü belirlenmiştir. Katılımcıların %25'i ise tekniklerin tamamı yerine birbirine göre zor olan teknikler olduğunu belirtmişlerdir ve gruplar halinde sıralamışlardır. Katılımcı 6 konuşarak çalma tekniğinin en zor, kurbağa dili tekniğinin ise en basit teknik olduğunu, Katılımcı 15 ton, renk ve üfleme ile yapılan tekniklerin parmakla yapılan tekniklerden daha zor olduğunu ifade etmiş, Katılımcı 8 ise multifonikler ve perde bükmenin ardından dil tekniklerinin çalışılmasının temel çalım teknikleriyle de örtüştüğü için perde bükme, doğuşkanlar-armonikler, multifonikler, fısıltı sesleri ve dille ilgili teknikler olarak bir sıralama yapmıştır. Katılımcı 14 ise bir zorluk sırası yapamayacağını ancak ses üzerinden yapılan tekniklerin vurma efektlerine göre daha zor olduğunu ifade etmiştir. Damar (2023) tezinde benzer bir şekilde genişletilmiş klarnet tekniklerinin öğretiminde katılımcıların uygulaması kolay tekniklerden başladığını veya bir sıralama gözetmedikleri sonucuna ulaşmıştır. Proulx (2009) ise genişletilmiş piyano teknikleri üzerine yaptığı çalışmasında, tekniklerin öğretiminde basit düzeyde başlanması ve ilerledikçe aşamalı bir şekilde yeni tekniklerin eklenmesi gerektiğini belirtmektedir.

Katılımcıların %81,25'i genişletilmiş flüt tekniklerini çalışmanın klasik flüt icrasına olumlu etkileri olduğu görüşündedir. Araştırma grubunda genişletilmiş flüt tekniklerini çalışmanın klasik flüt icrasına olumsuz etkisi olduğunu düşünen bir katılımcı bulunmamaktadır. Katılımcıların %18,75'i ise diğer katılımcılara paralel olarak olumlu bir etkiden söz ederken bunun yanında teknikleri yanlış zamanlama ile çalışmanın öğrenciler üzerinde olumsuz bir etki oluşturabileceği görüşündedirler. Olumlu etkisi olduğunu düşünen 13 katılımcı genel olarak esneklik, özgürlük, ton gelişimi ve enstrümana hakimiyet gibi noktalarda tekniklerin faydalı bir etkisi olduğunu söylemektedirler. Ancak üç katılımcı olumlu etkilerinin yanında bu teknikleri seviye olarak erken ve kontrolsüz olarak çalışmanın olumsuz etkileri olabileceği söylemektedir. Katılımcıların %43,75'inin genişletilmiş flüt tekniklerini çalışmanın çalgı hakimiyetini artırdığını ve ton gelişimini desteklediğini, %32,25'inin teknik gelişimi desteklediği ve yenilik hissi uyandırdığını, %25'inin müzikal gelişimi desteklediği, özgüven ve esnekliği artırdığını, 18,75'inin bu tekniklerle çalgının sınırlarını zorladığımızı ve çalıcıyı özgürleştirdiğini, %12,25'inin parmak koordinasyonu ve yeni renkler elde etmeyi desteklediğini, %6,25'inin ise teknikleri çalışmanın işitsel becerileri, yaratıcılık ve problem çözme becerilerine katkı sağladığını düşündükleri tespit edilmiştir.

Yapılan çalışmalar incelendiğinde genişletilmiş flüt tekniklerine çalışmanın icracıya sağladığı avantajları ortaya koyan çalışmalara rastlanmaktadır. Acar ve Onuray-Eğilmez (2021), çalışmalarında söz konusu teknikleri çalışmanın, çalışma sürecinde birçok farklı tekniği çalmayı denemeleri, sürekli tekrar ile teknikleri pekiştirmeleri ve grafik notasyonu nedeniyle her tekniği diğer teknikten hızlıca ayırt etmeleri gerektiğinden deşifre becerilerini geliştirdiğini ortaya koymuşlardır. Sarvan (2021),

araştırmasında tekniklerin çalışılabilmesi için erken flüt eğitimi dönemi eseri olarak kullanılabilecek 'Ghost'un analizini yapmış ve benzeri eserler ile söz konusu teknikleri çalışmanın flütisti sınırlar dahilinde yaratıcı, özgür çalmak için düşündürmeye yönlendirmesi sebebiyle önemli bir yere sahip olduğunu ifade etmiştir. Şenol-Sakin (2017) ise araştırmasında öğretim elemanlarının öğrencilerinin performanslarını geliştirmesi sebebiyle genişletilmiş flüt tekniklerine başvurduklarını ifade etmektedir. Gencel-Ataman (2016), genişletilmiş flüt teknikleri içerisinde yer alan çokseslendirme tekniklerinin flüt öğretim sürecindeki diğer temel davranış ve teknikleri olumlu yönde etkilediğini, özellikle ton kalitesi ve üretimi için diğer teknik çalışmalardan daha etkili olduklarını ifade etmiştir. Ayrıca Damar (2023), genişletilmiş klarnet teknikleri üzerine yaptığı çalışmasında söz konusu teknikleri çalışmanın benzer bir şekilde olumlu etkilerini ortaya koymuş ve bu etkileri çalgı hakimiyeti, ton gelişimi, teknik gelişim sağlamak ve yenilik getirerek fayda sağlamak olarak sıralamıştır. Başak ve Bağcı (2021) ise keman eğitimcileri ile yaptıkları görüşmeler sonucunda genişletilmiş keman tekniklerini çalışmanın benzer bir biçimde faydalı ve gerekli olduğu, ayrıca tekniklere programda yer verilmesi gerektiği sonuçlarına ulaşmışlardır.

Öneriler

Araştırmanın kapsamında aşağıdaki öneriler geliştirilmiştir:

1. Yapılan çalışma araştırmaya gönüllü olarak katılan 16 katılımcı ve bu katılımcıların görüşleriyle sınırlıdır. Aynı çalışma farklı örneklerle, daha farklı katılımcılarla veya daha farklı katılımcı sayılarıyla tekrarlanabilir.
2. Geniştilmiş flüt teknilerini çalışmanın geleneksel flüt icrasına ve/veya diğer müzikal becerilere olan etkisi farklı örneklemler ile çalışılarak daha detaylı bir şekilde betimlenebilir veya bu etkiler deneysel çalışmalarla ortaya konularak bu konuda raporlar sunulabilir.
3. Yapılacak çalışmalar ile teknikler kendi içlerinde daha sistemli olarak sınıflandırılabilir.
4. Tekniklerin öğretimine katkı sağlayacak ve kolaylaştıracak etkinlikler ve materyaller hazırlanabilir.
5. Yapılan araştırma genişletilmiş flüt teknikleri ile sınırlıdır. Aynı çalışma diğer çalgıların sahip olduğu genişletilmiş teknikler için tekrarlanabilir.

Kaynaklar

Acar, D. & Onuray-Eğilmez, H. (2021). Modern flüt tekniklerinin deşifre becerisine etkisi: Bursa Uludağ Üniversitesi örneği. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*(57), 382-400.

Akıncı, Ç. (1994). *Yan flüt tekniği ve yan flüt dağarının incelenmesi.* (Yüksek Lisans Tezi). https://tez.yok.gov.tr sayfasından erişilmiştir.

Alıcı, S. & Atalay, N. (2018). *Çağdaş Türk bestecilerimizden piyano eşlikli flüt eserleri*. Pan.

Arkoudis, E. V. (2019). *Contemporary music notation for the flute: A unified guide to notational symbols for composers and performers.* (Lisans Tezi). https://researchrepository.wvu.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=4870&context=etd sayfasından erişilmiştir.

Arslan, F. & Sarıboğa, B. (2012). Flüt tarihinde Theobald Boehm ve flüte getirdiği yenilikler. *İnönü Üniversitesi Sanat ve Tasarım Dergisi*, *2*(4), 133-140. https://dergipark.org.tr/tr/pub/iujad/issue/8723/614888 sayfasından erişilmiştir.

Avcı-Akbel, B. (2018). *Türk müziği çalgı eğitiminde kullanılan öğretim yöntemleri ve teknikleri.* Gece.

Baltacı, A. (2017). Nitel veri analizinde Miles-Huberman modeli. *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, *3*(1), 1-15.

Başak, N. B. & Bağcı, H. (2021). 20. yüzyıl genişletilmiş keman çalma tekniklerinin eğitimde kullanım durumunun incelenmesi. *Konservatoryum*, *8*(1), 63-83. https://dergipark.org.tr/tr/pub/konservatoryum/issue/63585/900016 sayfasından erişilmiştir.

Botief, J. D. (2015). Flute Extended Techniques: A Practice Guide and Analytical Study of Hatching Aliens by Ian Clarke. A Project Report. California State University, Long Beach. https://www.proquest.com/openview/4ddabe5ded925af72b280e177c13d7cc/1?pq-origsite=gscholar&cbl=18750&diss=y sayfasından erişilmiştir.

Bulut, S. (2017). Tarihsel süreçte flütün gelişimi ve ileri flüt tekniklerinin günümüz Türk bestecileri tarafından kullanımı üzerine bir inceleme. *Kesit Akademi Dergisi*(10), 127-150. https://dergipark.org.tr/en/pub/kesitakademi/issue/59836/864583 sayfasından erişilmiştir.

Büyüköztürk, Ş., Kılıç-Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2016). *Bilimsel araştırma yöntemleri* (22. b.). Pegem Akademi.

Çelik, B. (2021). *Flütün 17. yüzyıl ve 20. yüzyıl arası oda müziğinde gelişim süreci.* (Yüksek Lisans Tezi). https://tez.yok.gov.tr sayfasından erişilmiştir.

Çil. İ. (2018). *Geleneksel Türk Müziğinin flüt ile icrasında ileri flüt tekniklerinden "mikroton sesler ve perde bükme" kullanımı.* (Yüksek Lisans Tezi). https://tez.yok.gov.tr sayfasından erişilmiştir.

Damar, A. T. (2023). *Genişletilmiş klarnet tekniklerinin klarnet eğitiminde ve çağdaş Türk müziğinde kullanımına yönelik klarnet eğitimcilerinin görüşleri.* (Yüksek Lisans Tezi). https://tez.yok.gov.tr sayfasından erişilmiştir.

Dik, C. (2006). *Barok dönemde flüt müziği.* (Yüksek Lisans Tezi). https://tez.yok.gov.tr sayfasından erişilmiştir.

Dik. C. (2016). Flüt çalgısının gelişim sürecinin incelenmesi. *Uluslararası Eğitim Bilimleri Dergisi*(6), 323-338. https://inesjournal.com/DergiTamDetay.aspx?ID=209 sayfasından erişilmiştir.

Gencel-Ataman Ö. (2016). Flüt öğretiminde çokseslendirme teknikleri. *Fine Arts*, *11*(2), 54-65. https://dergipark.org.tr/tr/pub/nwsafine/issue/19917/213187 sayfasından erişilmiştir.

Hepyücel, C. (2009). *19. yüzyıldan günümüze Fransız Ekolü ve Marcel Moyse'un dünya flüt sanatına etkiler.* (Sanatta Yeterlik Tezi). http://acikerisim.deu.edu.tr:8080/xmlui/bitstream/handle/20.500.12397/9527/239137.pdf?sequence=1&isAllowed=y sayfasından erişilmiştir.

İlyasoğlu, E. (2009). *Zaman içinde müzik*. Remzi.

Jang, S. H. (2007). *Interpretation of extended techniques in unaccompanied flute works by East-Asian composers: Isang Yun, Toru Takemitsu, and Kazu Fukushima.* (Doktora Tezi). https://etd.ohiolink.edu/apexprod/rws_etd/send_file/send?accession=ucin1275917772&disposition=inline sayfasından erişilmiştir.

Kara, Z. E. (2010). *Türkiye ve Amerika Birleşik Devletleri'nde lisans düzeyinde verilen flüt eğitiminin karşılaştırılması.* (Yüksek Lisans Tezi). https://tez.yok.gov.tr sayfasından erişilmiştir.

Karşal, E. & Yılmaz, E. (2019). Paul Hindemith'in flüt literatürüne katkıları. *Kesit Akademisi Dergisi*, *5*(21), 71-82.

Koç, Ü. (2017). *Barok dönemden 20. yüzyıla kadar flüt dörtlüsü için bestelenmiş eserlerden bir envanter oluşturma ve analiz çalışması.* (Yüksek Lisans Tezi). https://tez.yok.gov.tr sayfasından erişilmiştir.

Koçyiğit, Ö. (2010). *Flüt tarihinde Johann Joachim Quantz'ın önemi.* (Doktora Tezi). https://tez.yok.gov.tr sayfasından erişilmiştir.

Martone, A. (2019). *Extended technique and the modern flautist: A comparison of two contemporary works for flute.* (Yüksek Lisans Tezi). https://scholarworks.calstate.edu/concern/theses/g732dd20k sayfasından erişilmiştir.

Melick, L. M. (2004). Twentieth-Century Techniques in Flute Literature: Learning and Teaching Multiphonicks. A Project Report. Middle Tunnessee State Unversity, Murfreesboro. https://www.proquest.com/openview/b1eb8e2102627f707883f354ebaafb6c/1?pq-origsite=gscholar&cbl=18750&diss=y sayfasından erişilmiştir.

Miles, M. B. & Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis: An expended sourcebook* (2. b.). Sage.

Monier, L. M. (2010). *Three works for flute by Ian Clarke: An analysis and performance guide.* (Doktora Tezi). https://digitalcommons.unl.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1028&context=musicstudent sayfasından erişilmiştir.

Orujov, İ. (2019). 20. yüzyıl flüt icracılığında yeni çalgı teknikleri ve yeni ses efektleri. *Erzincan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, *12*(2), 477-494. https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/913524 sayfasından erişilmiştir.

Önertürk, C. (2022). *Çağdaş flüt teknikleri.* Eğitim.

Önertürk, C. (2015a). 20. yüzyıl müziğinde öne çıkan flüt tekniklerinin incelenmesi ve oluşabilecek sorunlarla ilgili icracı ve bestecilere tavsiyeler. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Akademik Müzik Araştırmaları Dergisi*, *1*(2), 1-18. https://dergipark.org.tr/tr/pub/amader/issue/1724/21134 sayfasından erişilmiştir.

Önertürk C. (2015b). 20. yüzyıl solo flüt repertuvarına yön veren eserler. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Akademik Müzik Araştırmaları Dergisi*, *1*(2), 1-14. https://dergipark.org.tr/en/pub/amader/issue/1725/21147 sayfasından erişilmiştir.

Özer, A. (2010). *Flüt tekniğinin çağdaş anlayışla incelenmesi.* (Yüksek Lisans Tezi). https://tez.yok.gov.tr sayfasından erişilmiştir.

Pietersen, I. K. (2010). *A stuctured teaching approach to extended flute techniques at pre-tertiary level.* (Yüksek Lisans Tezi). https://open.uct.ac.za/bitstream/handle/11427/11717/thesis_hum_2010_pietersen_i_k.pdf;jsessionid=9AE866C21F2E8282093A1533BFEB77FB?sequence=1 sayfasından erişilmiştir.

Proulx, J. F. (2009). A Pedagogical Guide to Extended Piano Techniques. A Monograph. Temple University. https://scholarshare.temple.edu/server/api/core/bitstreams/e03bf342-058d-4d79-978a-21a1c0c689cf/content sayfasından erişilmiştir.

Sarıboğa, B. (2011). *"Theobald Boehm" ve Boehm sistemi flüt enstrümanında dönüm noktası.* (Yüksek Lisans Tezi). https://tez.yok.gov.tr sayfasından erişilmiştir.

Sarvan G. (2021). Flüt eğitiminde erken dönemde bulunan flütistler için yazılmış çağdaş eserlerden 'Ghost' için çalışma klavuzu. *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, *44*, 191-202.

Seçkin, E. M. (2011). *1950 sonrası flüt müziği ve özel efektler.* (Yüksek Lisans Tezi). https://tez.yok.gov.tr sayfasından erişilmiştir.

Sözer, A. T. (2015). *Yoshihisa Taira'nın Cadenza I'inde kullanılan çağdaş flüt teknikleri üzerine bir inceleme.* (Yüksek Lisans Tezi). https://tez.yok.gov.tr sayfasından erişilmiştir.

Stewart, C. J. & Cash, W. B. (1985). *Interviewing: Principles and practices* (4. b.). Wm. C. Brown.

Şenol-Sakin, A. (2017). Use of extended flute techniques in flute education in Turkey. *Higher Education Studies*, *8*(1), 1-8. https://www.researchgate.net/publication/321960439_Use_of_Extended_Flute_Techniques_in_Flute_Education_in_Turkey sayfasından erişilmiştir.

Tatu, A. G. (2006). *Flüt metodu.* Pan.

Terlikol, G. (2006). *Klarinette boehm mekanizmasının bulunuşu ve işleyiş biçimi.* (Yüksek Lisans Tezi). https://tez.yok.gov.tr sayfasından erişilmiştir.

Toff, N. (1996). *The flute book.* Oxford.

Tuncer, K. A. (2021). 20 yüzyıl müziği yeni notasyon uygulamaları üzerine bir inceleme. *Journal of Soocial, Humanities and Administrative Sciences, 7*(36), 142-153. https://atif.sobiad.com/index.jsp?modul=makale-detay&Alan=sosyal&Id=oGRidnoBdDWT8dflABOG sayfasından erişilmiştir.

Vitullo, S. (2013). *The history and process of the development of the modern flute.* (Lisans Tezi). https://digitalcommons.liberty.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1379&context=honors sayfasından erişilmiştir.

Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2018). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (11. b.). Seçkin.

Yöre, S. (2011). Çağdaş müzik: Bestecilik ana akımları, teknikleri ve başlıca besteciler. *Ç. Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 20*(3), 1-20. https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/50703 sayfasından erişilmiştir.

Yüksel, E. S. (2022). *Çağdaş flütçü-besteci Ian Clarke'ın flüt çalma sanatı ve literatürüne katkıları.* (Yüksek Lisans Tezi). https://tez.yok.gov.tr sayfasından erişilmiştir.

Yüksel-Dedeoğlu Y. (2019). *Çağdaş flüt eserlerinde mikrotonal yaklaşımlar.* (Yüksek Lisans Tezi). https://tez.yok.gov.tr sayfasından erişilmiştir.

Extended Summary

According to Vitullo (2013) and Orujov (2019), the technical and historical development of the flute are closely related, and as a result of the physical changes the flute went through, the technical content and stylistic features of flute music have developed, and the flute repertoire has been enriched accordingly.

Özer (2010) says that flutes developed in two types, namely recorders played vertically to the ground and transverse flutes played parallel to the ground, and that transverse flutes played parallel to the ground were produced in Europe in the 13th century and are thought to be the ancestors of today's modern flutes. Çelik (2021) states that the use of the flute increased with the development of instrumental music during the Renaissance period, which was approaching its end in the 17th century, and that the flute gained a new identity by going beyond being an instrument that only accompanied songs and played the same melody. Koçyiğit (2010) emphasizes that with the development of the flute in the baroque period, it became one of the important instruments of the period and the flute repertoire was enriched in this period. Toff (1996) lists the changes made to the 18th century flutes as adding new frets, opening two new frets to the flute, giving it a total of eight frets, and increasing its length by five cm. Çelik (2021) says that the flute had an important place in the 18th and 19th centuries as a result of the development of its technical features. As a result of this change that continued for centuries, the search for the most practical playing technique and beautiful tone brought us to the

invention of the Boehm flute (Yüksel-Dedeoğlu, 2019). Sarıboğa (2011) listed the reasons that led Boehm to make flutes as the thin and weak tone of the flute, the unbalanced sound of the sounds between octaves, the intonation problem and the desire to provide practicality and convenience for the fingers, and stated that as a result of his work, the flute became popular as a left-hand instrument and its position in the orchestra increased. Bulut (2017) states that the Boehm flute reached a three-octave sound range, diatonic and chromatic sounds could be played, its intonation improved, and by designing the holes according to acoustic rules, the flute reached a virtuoso level, and its playing and musical capacity increased. Boehm became the creator of the modern flute with the system he developed, and as the 19th century ended, the Boehm flute directly influenced the development of instrument music, and the flute became a comprehensive modern instrument with expanded techniques (Çelik, 2021).

According to Dürük (cited in Acar and Onuray-Eğilmez, 2021), since the 20th century, composers have embarked on new quests in music, searching for the unconventional and the different, with the idea that the new age is the age of freedom. This situation has led to new art movements, and new art movements have led to the birth of modern techniques. Önertürk (2015b) states that while the flute was an instrument made with a simple mechanism on a tree until the 20th century, it took its current form as a result of the changes it experienced during this period, and with the technical and timbral possibilities it acquired thanks to these changes, it has become an instrument frequently preferred by composers of the 20th and 21st centuries. Seçkin (2011) states that techniques such as frog tongue, whispering sounds, microtans are called 20th century extended flute techniques.

The aim of the study is to describe the pedagogical views of flutists and flute educators on extended flute techniques. This study is a qualitative study and was conducted in line with the case study, which is one of the qualitative research methods. Within the scope of the study, data were obtained with the interview form prepared by the researcher and applied to 16 participants who participated in the study voluntarily, and the obtained data were reported with content analysis.

As a result of the interviews, 43.75% of the participants stated that they did not need to make a classification for the techniques, while 56.25% of the participants classified the techniques in terms of various variables. A common classification could not be created due to the differences in the terms and perspectives used in the classifications made here. According to the results of the research, it was determined that while the narration method and demonstration technique were used by all of the participants, the simulation method was preferred by 50%, the question-answer method by 37.50%, the programmed instruction and case study methods by 25%, the problem solving, role playing and cooperative learning methods by 18.75%, the travel-observation and concept map methods by 12.50%, and the project, discussion and video watching methods by 6.25%. As a result of the interviews,

43.75% of the participants stated that they did not need to make a classification for the techniques, while 56.25% of the participants classified the techniques based on various variables. Due to the differences in the terms and perspectives used in the classifications made here, a common classification could not be created. according to the results of the research, while the narration method and demonstration technique were used by all participants, it was determined that the participants preferred the simulation method by 50%, the question-answer method by 37.50%, the programmed instruction and case study methods by 25%, the problem solving, role playing and cooperative learning methods by 18.75%, the travel-observation and concept map methods by 12.50%, and the project, discussion and video watching methods by 6.25%. While 31.25% of the participants ranked the techniques from easy to difficult, it was determined that 43.75% thought that there was no difficulty order. 25% of the participants stated that instead of all the techniques, there were techniques that were difficult compared to each other and ranked them in groups. 81.25% of the participants thought that studying extended flute techniques had positive effects on classical flute performance. There was no participant in the research group who considered that studying extended flute techniques had a negative effect on classical flute performance. 18.75% of the participants, in parallel with the other participants, mentioned a positive effect, while they also thought that studying the techniques with the wrong timing could have a negative effect on students. 13 participants who thought that it had a positive effect stated that the techniques had a beneficial effect in terms of flexibility, freedom, tone development and mastery of the instrument. However, three participants stated that in addition to their positive effects, studying these techniques early and uncontrolled could have negative effects. It was determined that 43.75% of the participants thought that studying extended flute techniques increased instrument mastery and supported tone development, 32.25% thought that it supported technical development and created a sense of innovation, 25% thought that it supported musical development and increased self-confidence and flexibility, 18.75% thought that with these techniques, they pushed the limits of the instrument and liberated the player, 12.25% thought that it supported finger coordination and obtaining new colors, and 6.25% thought that studying the techniques contributed to auditory skills, creativity and problem-solving skills.

Araştırmacıların Katkı Oranı Beyanı

Bu araştırmanın planlanması, yürütülmesi ve yazılı hale getirilmesinde araştırmacılar eşit oranda katkı sağlamışlardır.

Destek ve Teşekkür Beyanı

Değerleri vakitlerinden bizlere ayırarak araştırmaya gönüllü olarak katılmış olan tüm katılımcılara sonsuz teşekkürlerimizi sunuyoruz.

Çatışma Beyanı

Araştırmacıların araştırma ile ilgili diğer kişi ve kurumlarla herhangi bir kişisel ve finansal çıkar çatışması yoktur.

Etik Kurul Beyanı

Bu araştırma, Gazi Üniversitesi Etik Komisyonunun 10.05.2022 tarih ve E-77082166-302.08.01-358632 sayılı onayı ile yürütülmüştür.